

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. Vtrum Chisma sit conueniens materia huius sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Melchias

Melchiasdes Papa, cuius testimonium vide apud D. Thomam.

Eusebius

Eusebius Papa epist. 3. vocat Manuum impositionem Sacramentum, & à solis Episcopis ait posse conferri.

Innoc. I.

Innocentius I. epist. 1. cap. 3. ad Decentium Presbyteri chrismate baptizatos vngere licet, sed quod ab Episcopo fuerit consecratum; nota tamen frontem ex eodem oleo signare, quod solis debet ut Episcopis cum erant Spiritum S. paracletum. Idem docet Leo I. epist. 83. ubi docet Chorepiscopos non posse baptizatorum frontes signare. Omitto posteriores.

6

4 Ex Patribus.

Probatur Quartò, Ex Patribus, qui summo consensu docent Per manus impositionem, seu chrismatis unctionem hominem post baptismum perfici, & accipere Spiritum sanctum. Dionysius Areopagita de Ecclesiastica Hierarchia ca. 2. par. 3. vocat hanc unctionem diuinae generationis sacro-sanctam perfectionem. Clemens Alexandrinus apud Eusebium lib. 3. historiae cap. 17. loquens de adolescente, quem Ioannes Apostolus concedidit Episcopo Ephesino, sic ait, Baptismi Sacramento illuminatum, sigillo Domini tanquam perfectà & etià animi custodia obsignauit. Tertullianus lib. de Resurrectione carnis: Caro vngitur, ut anima consecratur: caro signatur, ut anima munatur: caro manus impositione adumbratur, ut anima Spiritu sancto illuminetur.

Clemens Alex.

Tertull.

Cyrillus Catechesi 3. mystagogica dicit: Hoc sanctum vnguentum, postquam consecratum est, non esse amplius nudum vnguentum, sed chrisma Christi, quod cum corpus vngitur, anima Spiritu sancto sanctificatur. Cyprianus epist. 72. ad Stephanum Papam: Tunc demum plene sanctificari, & esse filij Dei possunt, si veroque Sacramento nascantur (scilicet Baptismo, & Confirmatione.) Et epist. 73. Quod nunc quoque apud nos geritur, ut qui in Ecclesia baptizatur, Praepositis Ecclesia offerantur, & per nostram orationem, & manus impositionem Spiritum sanctum consequantur, & signaculo dominico consummentur. D. Ambrosius lib. 3. de Sacramentis c. 2. Post fontem sequitur spirituale signaculum, quo fiat perfectior, & infundatur Spiritus S. D. Augustinus lib. 2. contra litteras Petiliani cap. 104. In hoc vnguento Sacramentum chrismatis vult Petilianus interpretari. quod quidem in genere visibilium signaculorum sacrosanctum est, sicut ipse baptismus. Et infra vocat illud sanctum Sacramentum.

Cyrillus.

Cyprian.

Ambros.

Aug.

Probatur Quintò, Congruentià D. Thomæ. Quia sicut per baptismum regeneramur, & accipimus vitam spiritualem; ita cõueniens erat, ut esset aliquod Sacramentum, quo acciperetur Status perfectum & virilem in vita spirituali; hoc autem est Confirmatio, Sed est

Transfert in vitam virilem.

DVBIVM.

Quando hoc Sacramentum sit institutum.

7

Christus docuit Apostolos conferre chrisma in vltima cena.

Suppono esse institutum immediatè à Christo; vt supra q. 64. a. 2. ostensum est; hic enim solus potest gratiam certò promittere, & statueret vt per sensibile signum infallibiliter detur.

Quo autem tempore sit institutum, non est ita clarum. Valdè tamen probabile est institutum in vltima cena. Hoc enim insinuat Fabianus Papa epist. 2. cap. 1. ad Orientales: In illa die Dominus Iesus postquam canauit cum Discipulis suis, & lauit eorum pedes, sicut à sanctis Apostolis praedecessores nostri acceperunt, nobisq; reliquerunt, chrisma cõficere docuit. Hinc patet institutam tunc materiam; vnde etiam

verisimile est & formam: cur enim hæc separasset? Imò videtur Fabianus per chrisma totum Sacramentum intelligere; hoc enim à Patribus sæpè vocatur Chrisma; scilicet, à parte sui magis notabili.

Aduerte tamen Primò, Tunc non esse datam potestatem conficiendi, sed post resurrectionem, quando creati sunt Episcopi, vt tenet probabilior Sententia; scilicet, quando Ioannis 20. v. 22. eisdem est, Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, &c.

Aduerte Secundò, Christum nunquam hoc Sacramento esse vsum ad aliquem sanctificandum; vt notat D. Thomas ad 1. Et ratio est, Quia Spiritus sancti plenitudo, quæ est effectus huius Sacramenti, non erat danda ante ipsius glorificationem. Neque id mirum est, cum neque Sacramentum Ordinis, neque Pœnitentiæ, neque extremae Vnctionis contulerit: sed effectus horum Sacramentorum, sublimiori modo, tamquam Sacramentorum Auctor qui nullis externis cõremonijs est alligatus, contulit.

Sed potestatem conferendi dedit post Resurrectionem.

Christus nulli contulit Confirmationem.

ARTICVLVS II.

Vtrū Chrisma sit conueniens materia huius Sacramenti?

Respondeo, & Dico Primò. Materia remota huius Sacramenti est chrisma. Patet hoc ex testimonijs allatis, & maxime ex Concilio Florentino, & Tridentino; & ex perpetua Ecclesiæ traditione.

8 Materia remota Confirmationis est chrisma.

Sed contrà obijcitur. Spiritus S. datus est Apostolis Actorum 2: & familiæ Cornelij prædicante Petro in domo ipsius, Actorum 10. sine villo chrismate, vel vnguento: & Actorum 8. & 19. non fit vlla mentio chrismatis, sed tantummodò impositionis manuum: ergo chrisma non est materia huius Sacramenti.

Respondeo, Actorum 2. & 10. singulari priuilegio datur Spiritus sanctus; seu res huius Sacramenti, sine Sacramento. Ad reliqua duo loca quidam respondent, Apostolos vsos initio Ecclesiæ sola manus impositione, Christo sic dispensante. Et ratio est, Quia tunc dabatur Spiritus sanctus cum externa specie visibili; scilicet ignis, vel ventis; vnde non erat opus alio peculiari signo externo ad significandam eius gratiam, præter nudam manuum impositionem; verum postea, quando illa visibilis species desijt, tunc demum cõcepisse adhiberi unctione, vt per eam significaretur, quod antea per ignem, vel ventum significabatur. Ita D. Thomas hic ad 1. & a. 4. ad 1. & passim Thomistæ. Idem tenet Scotus dist. 7. qu. 1. & Durandus qu. 2. quæ sententia videtur probabilis.

Quidam existimant Apostolos confirmasse absq; chrismate.

Sed probabilius, & verius est, Apostolos nunquàm hoc Sacramentum sine chrismate exhibuisse, vt docet Thomas Waldensis tom. 2. de Sacramentis c. 113. & Bellarminus agens de hoc Sacramento.

9 Sed verius est Apostolos semper adhibuisse chrisma.

Probatur Primò, Quia nullus veterum docet Apostolos aliquando per solam manus impositionem dedisse Spiritum S. cum tamen multi ex illis dicant ipsos vsos chrismate. Dionysius Areopagita cap. 4. Eccles. Hierarch. in principio: Est alia quædam vnguenti perficiens operatio, quam duces nostri, Μύρον χρισμῶν, id est, vnguenti Sacramentum vocarunt. Fabianus Papa loco citato dicit Apostolos lingualis annis conficere nouum chrisma consueuisse: Fabianus.

Dionysius Areop.

ergo ergo

Clemens
Rom.

ergo ordinariè utebantur. Clemens Romanus lib. 7. Constitutionum Apostolicarum cap. 44. & 45 docet modum cõsecrationis vnguenti temporibus Apostolorum vsitatum. Parum autem videtur credibile, quod hoc Sacramentum variè administrauerint, cum in cæteris eam libertatem non habuerint. Et confirmatur; Quia sola manus impositio fuisse omnino distinctum Sacramentum constans aliâ materiâ, & aliâ formâ; ac proinde fuissent octo Sacramenta; quod est contra sententiam Ecclesiæ.

Impositio
manuum,
& vnctio,
pro eodem
sumun-
tur.

Probatur Secundò, Quia per *Impositionem manuum* cõmodissimè possumus intelligere vnctionem; vt docet Waldensis suprâ: qui enim inungit, manus imponit: manus enim imponere phrasi Hebræa, nihil est aliud, quàm tangere; sic Marci 7. cum quidam pertijissent à Domino, vt lumatico manus imponeret, digito tetigit linguam eius & aures.

Probatur Tertiò, Quia Patres Vnctionem Chriftatis vocant *Manus impositionem*, tanquam hæc eadem sint, vel alterum in altero debeat intelligi, vt D. Augustinus l. 15. de Trinitate c. 26. *Orabant, inquit, vt Spiritus sanctus veniret in eos, quibus manus imponebant; nam ipsi eum dabant: quem morem in suis Præpositis etiam nunc seruat Ecclesia.* Hic Augustinus vnctionem chriftatis dicit esse eundem morem, quem seruabant Apostoli imponendo manus. Cyprianus epist. 72. quæ est ad Stephanum, loquens de suo tempore, ait; *Manum imponi vt detur Spiritus sanctus, & epist. 73. dicit id quod Petrus & Ioannes Act. 8. seruauerunt imponendo manus vt acciperent Spiritum sanctum, adhuc seruari in Ecclesia; quod, inquit, nunc quoque apud nos geritur, vt qui baptizantur &c. Eusebius Papa epistola 3. Manus quoque impositionis Sacramentum, magna veneratione tenendum est, quod ab alijs perfici non potest, nisi à summis Sacerdotibus; nec tempore Apostolorum legitur ab alijs peractum esse.*

August.

Cyprianus.

Probatur Quartò, quia Patres quando dicunt solos Episcopos dare Spiritum sanctum per vnctionem chriftatis, id probant quia Act. 8. & 19. soli Apostoli manus imponebant: ergo volunt hæc ceremonias easdem esse; vel alteram in altera includi. Vide Eusebium Papam epist. 3. Cyprianum epist. 73. Damascum epist. 4. Innocentium III. Capitulo vnico, de Sacra Vnctione. §. penultimo. Et Concilium Florentinum.

Eusebius
Papa.

Sed contra. Obijcitur Cõcilium Florentinum in instructione Armentorum; vbi dicitur loco *impositionis manus Apostolorum, dari nunc in Ecclesia Confirmationem.* Et Innocentius III. Cap. Vnico, de Sacra Vnctione, §. penult. vbi sic ait; *Per frontis chrisationem, manus impositio designatur, quæ alio nomine dicitur Confirmatio: vbi videntur hæc ceremoniæ distingui.*

Obiectio ex
Cõcil. Flo-
rent. & In-
noc. 3.

Respondeo, Conciliū Florentinum solū vult dicere, idiplum quod Apostoli faciebant, dum dicebantur manus imponere, nunc facere Episcopos cum dicuntur confirmare: quod enim tunc *Manus impositio* vocabatur, nunc dicitur *Confirmatio*, quamquam esset idem Sacramentū. Hanc esse Concilij mentem, confirmatum; quia Concilium inde probat Confirmationem non posse dari nisi ab Episcopo, eò quod *manus impositio* solū ab Apostolos daretur: quæ consequentia nihil valeret, si esset diuersa ceremonia. Innocentij autem III. testimonium est apertè pro nobis: dicit enim *ma-*

Soluitur.

nus impositionem alio nomine vocari Confirmationem: ergo secundum ipsum, est vna eademque res. Dico Secundò, Illud chrisma quod est materia Confirmationis, non est oleum simplex, sed mixtum balsamo. Est fide certum. Probatur Primò, Ex Concilio Florentino. *Secundum Sacramentum, inquit, est Confirmatio, cuius materia est chrisma confectum ex oleo (quod nitorem significat conscientie) & balsamo (quod odorem scilicet bonæ famæ significat) per Episcopum benedictum.* Probatur Secundò, Ex traditione Patrum. Dionysius de Eccl. Hierarch. c. 4. p. 3. dicit chrisma componi ex materijs suaviter spirantibus, & suavitate odoris fragrantè facere initiatum. Clemens Romanus lib. 7. Constitutionum c. 45. idem docet. Fabianus ep. 2. ad Orientales, dicit Chriftum instituisse vt chrisma conficeretur ex oleo & balsamo. Cyprianus sermone de vnctione chriftatis, ait; *Hodie sacram chrisma conficitur, in quo mixtum oleo balsamum.* Gregorius I. Papa in 1. c. Canticorum, in illud; *Borrus Cypri dilectus meus mihi in vineis Engaddi, dicit; In vineis Engaddi balsamum nascitur, quod cum oleo, Pontificali benedictione, chrisma conficitur, quo dona Spiritus sancti exprimuntur.* Innocentius III. Capit. Vnico suprâ cit. Denique omnes Doctores Scholastici dist. 7.

Probatur Tertiò, Ex figura huius Sacramenti: quia vnguentum quo Sacerdotes & Tabernaculū veteris Testamenti vnguebantur, erat figura nostri chriftatis, quo vngitur Ecclesia, quæ est *vinum Dei Tabernaculum*; vt docet Cyprianus suprâ de Vnctione chriftatis: & Petrus Damianus serm. 1. de Dedicatione: Atqui illud constabat diuersis liquoribus odoriferis; vt patet Exod. 30. inter quos erat *Besem*, id est, balsamum; quod Noster vertit *Stacte*, id est, guttula. Congruentia autè est, quia materia debet significare effectum Sacramenti: effectus autem huius Sacramenti potissimum est Confirmatio in fide, & fidei confessione; quæ requirit puritatem, & feruorem fidei in corde, quod significatur oleo, liquore puro, lucido & calido; & requirit constantem confessionem in ore, quod significatur balsamo; cuius bonus odor effunditur ad alios: vt colligitur ex Innocentio III. suprâ D. Thoma, & Concilio Florentino.

Dico Tertio, Mixto balsami videtur omnino esse de essentia huius Sacramenti. Insinuat D. Thomas hic & lib. 4. contra Gentes cap. 6. & plerique Doctores, dum absolutè docent materiam huius Sacramenti esse oleum balsamū mixtum. Et Probatur Primò; Quia id apertè insinuat Concilium Florentinum. Secundò, Quia mixtio balsami est ex institutione Christi, eiusque præcepto: vt patet ex epistola Fabiani iam citata: quod est signum, esse de essentia Sacramenti: neque enim aliunde potest aliquid probari esse de essentia Sacramenti, nisi quia Christus sic instituit & præcepit.

Dices Primò, Mixtio aquæ cum vino est ex Christi institutione, & tamen non est de essentia sacrificij.

Respondeo, Non esse propriè ex Christi institutione, sed Ecclesiæ, quæ id instituit, & præcepit exemplo Christi, vt infrâ dicitur: quod suo modo loquendi insinuat Concilium Florentinum: *assignans enim materiam Eucharistiæ, non dicit eius materiam esse mixtum ex aqua, & vino, sicut confirmationis materiam dicit esse Chrisma confectum ex*

10
Chrisma
cõstat oleo
& balsamo.Florenti-
nam.

Dionysius.

Clemens
Rom.
Fabianus

Gregor. I.

Innocent. 3.

Vnguentum
compositū
veteris te-
stamenti.
fuit figura
nostri chri-
smatis.Significa-
tio olei &
balsami in
chrismate.II
Mixtio
balsami est
de essentia
SacramentiMixtio aquæ
cum vino
non est de
essentia sa-
crificij.

-ctum ex

Itum ex oleo & balsamo; sed absolute materiam esse vinum de vite, cui ante consecrationem aqua modicissima adhiberi debet; satis insinuans aquam non esse de substantia, sed solum præcepto Ecclesie adhiberi.

Dices Secundò, Satisfactio est ex institutione Christi; & tamè non est pars essentialis Sacramenti poenitentie, sed solum integralis; ergo similiter balsamum poterit esse pars integralis. Ita Canus.

Respondeo, Negando Consequentiam. Est enim dispar ratio: satisfactio enim est pars Poenitentiae talis, quæ nõ supponitur formæ illius Sacramenti, sed ordinariè eam sequitur; neque actu concurret ad actu constituendum Sacramentum Poenitentiae, quando substantialiter perficitur; sed solum est complementum quoddam, quod absolute possit abesse; imò fieri potest, vt nulla satisfactio sit imponenda: balsamum verò est pars, quæ necessariò supponitur formæ; & actu debet concurrere dum Sacramentum perficitur: vnde est pars essentialis.

Dices Tertio, Innocentius III. Capitulo Pastoralis, de Sacramentis non iterandis, consultus, An is qui per errorem nõ chrismate, sed oleo tantum fuerat delibutus, Sacramentum Confirmationis iteratò debeat suscipere? Respondet Nihil in talibus iterandum, sed cautè supplicandum, quod incautè fuerat præmissum: ergo balsamum non est materia necessaria huic Sacramento. Ob hoc argumentum multi recentiores putant balsamum non esse necessarium necessitate Sacramenti, sed solum necessitate præcepti: vnde, si in solo oleo oliuarum benedictio conferatur, esse verum Sacramentum. Ita Caietanus hic. Victoria quæst. 41. de Confirmatione. Sotus dist. 7. art. 2. Nauarrus cap. 22. Enchiridij n. 8. Couarruias lib. 1. Varfarum resolutionum c. 10. num. 4.

Quod confirmatur Primò, Quia difficulter verum balsamum haberi potest; & olim in sola Iudæa reperiebatur, teste Plinio lib. 12. cap. 25. Confirmatur Secundò, Quia Paulus III. Pius IV. & Gregorius XIII. dicuntur permisisse, vt ex Indico balsamo Chrisma conficiatur; quod tamen videtur alterius speciei, quàm Iudaicum; quod est signum, hanc materiam non esse omnino necessariam, alioqui Pontifices non tam facile concessissent.

Verum etsi hæc sententia non sit improbabilis: tamen quod diximus, est probabilius. Vnde aliter Respondeo, Verba Innocentij & generatim & formaliter accipienda: In talibus, nempe, in Sacramento Ordinis, & Confirmationis, quæ Characterem imprimunt, nihil esse iterandum, scilicet nec substantia, nec caeremonias. Caeremonia enim iteranda non sunt, quia sufficit eis semel administratas: substantia quoque Sacramenti non est iteranda, quia hæc Sacramenta sunt initerabilia. Cautè itaque supplicandum, quod præmissum est, siue illud substantiale sit, siue caeremoniale. Ex quibus verbis colligitur, Innocentium velle vt substantia Sacramenti conferatur, quia antea collata nõ fuerat; alioqui fatendum erit ipsum velle, vt solo balsamo, quod prætermisissum fuerat, vngatur; quod ridiculum est, & nunquam factum. Addo: Saltem non esse certum, illam Confirmationem in oleo valuisse: vnde omnino oportebat eam sub conditione in materia certa conferre: nec Innocentius aliud poterat respondere.

Ad primam Confirmationem: Respondeo facile tantillum balsami potuisse haberi: nam in

Iudæa erat magna copia; vt patet ex Iosepho lib. 8. cap. 2.

Ad secundam Confirmationem: Sicut quoduis vinum sufficit ad Eucharistiam, ita quoduis balsamum ad hoc Sacramentum.

ARTICVLVS III.

Virum sit de necessitate huius Sacramenti, vt chrisma fuerit ab Episcopo consecratum?

Respondeo, Necessarium esse, vt hoc chrisma sit ab Episcopo consecratum, seu benedictum. Est certum. Quia multa Concilia prohibent, ne Sacerdos chrisma cõficiat, eò quòd hoc sit munus Episcopi. Concilium Romanum sub Siluestro can. 1. Constituti Siluester clara voce, vt nemo Presbyterorũ chrisma consecret. Carthaginense II. can. 3. Vt chrisma, & consecratio puellarum, & reconciliatio ad poenitentiam à Presbyteris non fiant. Et aperte Concilium Florentinum in instructione Armenorum: Soli Episcopo licere chrisma consecrare. Idem colligitur ex Clemente Romano, lib. 7. Constitutionũ Apostolicarum, cap. 45. & Dionysio Areopagita cap. 4. Ecclesiastica Hierarchia, vbi agit de consecratione chrismatis, eamque dicit perfici per Hierarcham. Denique Innocentius III. Capitulo Cum venisset, de Sacra Vnctione. Eadem est sententia communis Theologorum. Ratio præcipua est Christi institutio: qui sic instituit, quia decebat materiam Sacramentorum ista benedictione veluti disponi, & eleuari ad formam sacramentalem. Baptismi quidem & Eucharistiæ materiae per ipsum vsum Christi Domini sanctificatæ sunt; vnde nõ egent necessariò noua benedictione. Sed vnctione visibili Christus non est vsus, ne iniuria fieret vnctioni inuisibili: vnde oportuit illam materiam noua benedictione sanctificari.

DVBIVM I.

Virum hæc benedictio, seu consecratio chrismatis sit de necessitate Sacramenti?

Caietanus insinuat non esse. Sed communis sententia est, chrismate non benedictio non perfici Sacramentum: quod omnino est tenendum.

Probat, Quia hæc benedictio est ex institutione Domini; vt cõstat ex epistola Fabiani Pape, vbi ait Dominum in nocte cana docuisse Apostolos conficere chrisma, id est, benedicere per inuocationem Spiritus sancti. Et ex Cyrillo Hierosolymitano Catechesi 3. myltagogica, vbi dicit, Hæc vnguentum post Spiritus sancti inuocationem non esse commune vnguentum, sed chrisma Christi, quod aduentu Spiritus sancti vim habet. vbi satis insinuat nullam vim habiturum sine hac inuocatione Spiritus sancti. Cyprianus sermone de vnctione chrismatis: Sanctificatus elementis iam non proprie natura præbet effectum, sed virtus diuina potentius operatur: adest veritas signi, & Spiritus Sacramento. Denique idem colligitur ex Concilio Florentino, quod absolute hanc benedictionem requirit.

Vnde sequitur Primò, Hanc benedictionem non esse caeremoniam aliquam accidentariam Sacramento, qualis est benedictio fontis, sed essentialem. Secundò, Non posse ab Ecclesia tolli, quia Ecclesia non potest essentialia mutare.

Ggg ij Aduerte

Satisfactio nõ est pars essentialis Poenitentiae, sicut mixtio olei & balsami huius Sacramenti.

12

An Innocentius III. fecerit in simplici oleo conferri hoc Sacramentum.

In sola Iudæa olim balsamum reperiebatur.

Iudaicum balsamum & Indicum an differant essentialiter.

Explicatur Innocentius.

13
Necessarium est vt chrisma sit ab Episcopo benedictum, Concil. Romanum, Carthaginense, Florentinum, Clemens Rom. Dionysius,

Innoc. III.

Materia Sacramentorum per benedictionem disponitur & eleuatur.

14

Consecratio chrismatis est de essentia huius Sacramenti.

Hæc consecratio, non est certis verbis aut formis alligata.